

STORTINGET

Innst. 423 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Dokument 8:152 S (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Alfred Jens Bjørlo og Ingvild Wetrhus Thorsvik om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sverre Myrli, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Hans Gunnar Holand, Jenny Klinge og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, fung. leder Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Dokument 8:152 S (2023–2024) om å fjerne

subsidiene over statsbudsjettet til selfangst. Komiteen viser til fiskeri- og havministerens brev av 24. april 2024 med statsrådens vurdering av representantforslaget. Brevet er vedlagt denne innstillingen.

Komiteen viser til at norsk selfangst foregår i Vestisen mellom Jan Mayen og Grønland, og at det i inneværende år er satt av 1,5 mill. kroner til selfangst over statsbudsjettet. Komiteen merker seg at formålet med subsidiene er at de fastsatte kvotene på grønlands sel blir tatt, og å tilrettelegge for en mer lønnsom selfangstnæring.

Komiteen viser til departementets vurdering av saken, der det slås fast at det har vært en nedadgående interesse både for deltakelse i fangsten og i interessen for selprodukter i markedet, og at tilskuddet til næringen de siste årene derfor har vært avgjørende for at rederier velger å gå på fangst. Komiteen viser videre til at statsråden varsler en vurdering om hvorvidt det er hensiktsmessig å videreføre tilskuddet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til ovennevnte svarbrev fra statsråden og henvisning til at selfangst skal skje på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. Norsk selfangst skal basere seg på vitenskapelig tilgjengelige råd, med sikte på å stabilisere bestanden.

Disse medlemmer noterer seg at det tildeles et tilskudd til selfangstnæringen for at den skal kunne skape størst mulige verdier basert på råstoff fra sel. Et høstbart overskudd av bestanden kan brukes til formål som selkjøtt og andre produkter, noe som det er viktig å legge til rette for, med mål om å bevare den tradisjonelle kunnskapen som er knyttet til selfangsten. Tilskuddet har blitt gradvis redusert over flere år. Et av formålene med tilskuddet har vært å stimulere til vekst i næringen

slik at den på sikt kunne stå på egne ben økonomisk. Disse medlemmer merker seg at statsråden vil høste av erfaringer fra årets utlyste runde med tilskudd for selfangstnæringen.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre og Senterpartiet, viser til at statsråden i ovannemnde brev til komiteen har understreka at regelverket for fangst av sel skal gå føre seg på ein dyrevelferdsmessig forsvarleg måte. Vidare viser fleirtalet til at statsråden i brevet gjer det klart at ho tar brot på lovverket og omsynet til dyrevelferd på høgste alvor. Fleirtalet har vidare merka seg at statsråden gjer gjeldande at fleire av tilvisingane til regelverket for selfangst i representantforslaget er upresise, og at ho viser til gjeldande forskrift om utøvinga av selfangst. Fleirtalet har vidare òg merka seg at statsråden opplyser at ho ikkje er kjend med at det har skjedd brot på regelverket i samband med selfangsten i 2023.

Fleirtalet konstaterer at eit av føremåla med tilskotet har vore å stimulere til vekst i næringa slik at ho på sikt skal kunne stå på egne bein økonomisk. Vidare har det dei siste åra likevel vore nedgåande interesse både i deltaking i fangsten og i interessa for selprodukt i marknaden. Vidare viser fleirtalet til at statsråden opplyser at tilskota derfor ikkje kan seiast å ha skapt auka lønsemd i næringa over tid. Fleirtalet har òg merka seg at for inneverande år var tilskotet på 1,5 mill. kroner, og at det har blitt redusert gradvis dei siste åra.

Fleirtalet viser til at statsråden opplyser at ho etter årets sesong vil vurdere om det er føremålstenleg å vidareføre tilskotet til selfangsten. Fleirtalet meiner det vil vere føremålstenleg å avvende denne vurderinga.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til representantforslaget fra Venstre om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst, og vil påpeke at norsk selfangst og fangst av hval og andre sjøpattedyr har lange og stolte tradisjoner, og har vært en viktig næring for kystsamfunn i lange tider.

Disse medlemmer viser til at norsk fangst av sjøpattedyr har fått mye motbør og til tider urettmessig kritikk, og hatt svært uforutsigbare rammebetingelser de siste 30 årene. Dette har medført at flere har valgt å slutte med fangst av sel og andre sjøpattedyr, noe som igjen har medført at mottaksapparat på land er blitt nedbygd og nesten helt avviklet.

Disse medlemmer viser til at norsk selfangst foregår i Vestisen mellom Jan Mayen og Grønland. I år er det blitt satt av 1,5 mill. kroner i statsbudsjettet til selfangst, som fordeles mellom rederier og mottak som tar imot råstoff fra sel. Det er i år bare to fartøy igjen på fangst i Vestisen. Formålet med tilskuddet er å sikre at de fastsatte kvotene på grønlandssel blir tatt, og stimulere til vekst i næringen slik at den på sikt vil kunne stå på

egne ben økonomisk som en mer lønnsom selfangstnæring. Tilskuddet skal bidra til at selfangstnæringen (fartøy- og mottakssiden) skal kunne skape størst mulig verdier basert på råstoff fra sel. De siste årene har det imidlertid vært nedadgående interesse både for deltagelse i fangsten og for selprodukter i markedet, som i stor grad kan tilskrives uforutsigbare rammebetingelser.

Disse medlemmer viser til at Norges kvote for grønlandssel fastsettes på bakgrunn av kvoteråd basert på beste tilgjengelige kunnskap, og innebærer en bærekraftig høsting av bestanden.

Disse medlemmer vil påpeke at selfangst utøves av profesjonelle fangstfolk, og at regelverket for selfangst er utarbeidet for at fangsten i dag skal kunne foregå på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. Det stilles krav til mottak om å ha installert og klargjort utstyr for produksjon av råstoff fra selfangsten, herunder skinn, spekk, olje, kjøtt, mel og ev. andre produkter. Dette for å utnytte mest mulig av råstoffet til konsum og til andre formål.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å høste av hele næringspyramiden, og sjøpattedyr er en toppkonsument som også må beskattes for å unngå ubalanse i næringskjeden. Nyere forskning fastslår at sjøpattedyrene i Nordøst-Atlanteren årlig konsumerer 25 millioner tonn biomasse, og at en betydelig del av dette er fisk fra kommersielt utnyttede bestander. Fangsten av sjøpattedyr i samme område har over tid blitt redusert, og fangsten har dermed en stadig mindre innvirkning på bestandene av sjøpattedyr. Potensialet i å utnytte mat fra sjøpattedyrbestandene er langt fra utnyttet, i en verden som etterspør ren og klimavennlig mat. Sjøpattedyr er i vesentlighet en betydelig konkurrent til norsk fiskerinæring, og økt fangst av sjøpattedyr kan bidra til økte kvoter på andre kommersielt utnyttede bestander lavere ned i næringskjeden.

Disse medlemmer mener høsting av sel, hval og andre sjøpattedyr må økes for å bedre balansen i næringspyramiden, og for å oppnå dette behøves det en opptrapping og stabil satsing over tid for å gjenoppbygge fangstledd og mottaksapparat på land.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en femårig opptrappingsplan for å bidra til økt fangst av sel, hval og andre sjøpattedyr.»

Komiteens medlem fra Rødt viser til at norsk selfangst er en liten, men verdsett næring som bidrar til å opprettholde kultur og mattradisjoner i flere nordlige kystsamfunn. Norsk selfangst er underlagt strenge krav under forskrift om utøvelse av selfangst som har hjemmel i havressurslova, noe som sikrer bærekraftig og økologisk forsvarlig fangst. Høsting og bæ-

rekraftig bruk av Norges naturressurser er et viktig prinsipp i en pågående klima- og naturkrise. Dette medlem viser til forskning fra Artsdatabanken, hvor de siste tre vurderingene fra 2010, 2015 og 2021 konkluderer med at grønlandsselen har livskraftige bestander. Dette medlem vil også påpeke at selfangsten er et viktig tiltak for bestandsregulering. Til referanse finner over 50 pst. av Europas populasjonsstørrelse av grønlandssel seg innenfor norske områder, og utgjør mellom 5 til 25 pst. av global populasjonsstørrelse.

Dette medlem påpeker at i år er det bare to av fire søkere som fikk innvilget søknad fra tilskuddsordningen. Likevel er det tvil blant selfangerne om beløpene er tilstrekkelige, ettersom tilskuddet er av samme størrelse som forrige år, samtidig som utgiftene påvirkes av prisvekst.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre tilskuddsordningen til selfangst i takt med prisveksten for å sikre videre bestandsregulering og opprettholdelse av tradisjoner i kystsamfunn.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til argumentasjon for og forslag om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst slik det framgår i Representantforslag 152 S (2023–2024) fra representanter fra Venstre.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser videre til at sel er sårbare for klimaendringer fordi de er avhengige av havis for å føde. Tidligere foregikk fødslene i Vestisen i norsk farvann, men på grunn av endringer i isens utbredelse foregår dette nå i grønlandsk farvann. Disse medlemmer viser til at Artsdatabanken skriver følgende:

«Klimaendringer i Arktis vil ha stor betydning for de arktiske artenes videre bestandsutvikling, da et varmere klima vil medføre store forandringer i havisens utbredelse og kvalitet. Dette vil også gi vanskeligere leveforhold for ringselen, og potensielt for grønlandsselen, noe som muligens vil føre til bestandsnedgang.»

Disse medlemmer stiller seg undrende til at departementet i denne situasjonen vil «sikre» å ta ut kvoten av grønlandssel. Til tross for at grønlandssel per i dag

ikke kategoriseres som «truet», utgjør havissmelting en trussel som kan senke bestanden.

Disse medlemmer understreket at opprettholdelse, eller i verste fall en økning, av subsidiene til selfangst vil være i strid med Norges internasjonale forpliktelser. Det følger av FNs naturavtale at Norge er forpliktet til å redusere trusler mot naturmangfold. Dette inkluderer blant annet å «innen 2025 identifisere og, innen 2030 eliminere, gradvis avskaffe eller endre insentiver, herunder subsidier, som er skadelige for naturmangfold».

Disse medlemmer viser videre til høringsinnspill fra NOAH – for dyrs rettigheter, som poengterer at det er stor risiko for dårlig dyrevelferd i fangsten og at det har vært gjentakende regelverksbrudd i næringen. I tillegg er et klart flertall av den norske befolkningen negative til selfangstsubsidier.

Disse medlemmer viser også til at statsråden varsler at det skal gjennomføres en vurdering om hvorvidt det er hensiktsmessig å videreføre tilskuddet. Disse medlemmer mener at det er et unødvendig arbeid og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en femårig opptrappingsplan for å bidra til økt fangst av sel, hval og andre sjøpattedyr.

Forslag fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst.

Forslag fra Rødt:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen videreføre tilskuddsordningen til selfangst i takt med prisveksten for å sikre videre bestandsregulering og opprettholdelse av tradisjoner i kystsamfunn.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:152 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Alfred Jens Bjørlo og Ingvild Wetrhus Thorsvik om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 30. mai 2024

Torgeir Knag Fylkesnes

fung. leder

Bengt Rune Strifeldt

ordfører

Statsråden

Stortingets næringskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

24/3068-2

24. april 2024

Dokument 8:152 S (2023-2024) om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst

Jeg viser til representantforslag 8:152 S (2023-2024) fra stortingsrepresentantene Alfred Jens Bjørlo og Ingvild Wetrhus Thorsvik om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst.

Først vil jeg si at regelverket for selfangst er utarbeidet for at fangsten skal foregå på en dyrevelferdsmessig forsvarlig måte. Jeg tar brudd på lovverket og hensynet til dyrevelferd på høyeste alvor. Det er for øvrig flere av henvisningene til regelverket for selfangst i representantforslaget som er upresise, jeg viser til gjeldende forskrift om utøvelsen av selfangst. Jeg er ikke kjent med at det har skjedd brudd på regelverket i forbindelse med selfangsten i 2023.

Norges kvote for grønlandssel fastsettes på bakgrunn av kvoteråd basert på beste tilgjengelige kunnskap. Det har vært observert en nedgang i grønlandsselens ungeproduksjon, men det finnes så langt ingen entydig forklaring på dette. På grunn av usikkerheten knyttet til denne bestanden baseres forvaltningsrådet vi mottar fra Det internasjonale havforskningsrådet (ICES), på mest mulig konservativ beregningsmåte, med sikte på å stabilisere bestanden.

Det tildeles et tilskudd til selfangstnæringen for at den skal kunne skape størst mulige verdier basert på råstoff fra sel. Tilskuddet fordeles mellom rederier og mottak som tar imot råstoff fra sel, forutsatt at disse oppfyller gjeldende retningslinjer for tilskuddet til selfangstnæringen. For inneværende år ble det bevilget 1,5 millioner kroner til dette tilskuddet. Tilskuddet har blitt gradvis redusert over flere år.

Det har vært et mål at de årlige kvotene som fastsettes for grønlandssel, tas. Dette er fordi det på lik linje med andre marine arter eksisterer et høstbart overskudd i bestanden som vil kunne frembringe verdiskaping gjennom produksjon av selkjøtt og andre selprodukter som lages av selskinn og selolje. Det har også vært et hensyn å opprettholde den tradisjonelle kunnskapen som er knyttet til selfangsten.

Et av formålene med tilskuddet har vært å stimulere til vekst i næringen slik at den på sikt kunne stå på egne ben økonomisk. De siste årene har det imidlertid vært nedadgående interesse både i deltakelse i fangsten og i interessen for selprodukter i markedet. Det er store avstander til Vestisen, og rederiene er på fangst i flere uker av gangen. Tilskuddet til næringen har de siste årene derfor vært avgjørende for at rederier velger å gå på fangst. Tilskuddet kan imidlertid ikke sies å ha skapt økt lønnsomhet i næringen over tid.

Tilskuddet til selfangstnæringen for 2024 er allerede bevilget og utlyst. Jeg vil høste erfaringer fra årets sesong, og vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å videreføre tilskuddet.

Med hilsen

Marianne Sivertsen Næss

